

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de modificare a Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 489/2019.

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Departamentul aprovizionare cu apă și canalizare.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
În temeiul art. 7 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, ANRE a inițiat procesul de elaborare și promovare a proiectului de modificare a Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
<p>Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, stabilește modul de calculare, aprobare, ajustare și aplicare a tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate. Metodologia se aplică la determinarea tarifelor aferente furnizării/prestării serviciului public către consumatori.</p> <p>Având în vedere faptul că Metodologia determină costurile incluse în tariful pentru serviciul public furnizat/prestat, părțile afectate de problemele identificate sunt operatorii, consumatorii, consumatorii vulnerabili (pensionarii, păturile social-vulnerabile, cei cu venituri mici, persoanele cu dizabilități), mediul de afaceri, instituțiile publice.</p> <p>Problemele care impun intervenția în cadrul normativ de reglementare a tarifelor sunt:</p> <p>Procedurile dificile și de tergiversare a aprobării prompte și în cuantumurile corecte și justificate a cheltuielilor de bază și a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate..</p> <p>Potrivit art. 35 alin. (6) din Legea nr. 303/2013, Agenția, în termen de până la 60 de zile calendaristice de la primirea de la operator a cererii de avizare a cheltuielilor de bază și a tarifelor, însoțită de materialele care justifică nivelul acestora, examinează materialele prezentate și emite către consiliul local respectiv un aviz privind cuantumurile cheltuielilor de bază și a tarifelor necesare de a fi aprobate, în cazurile specificate de lege. Astfel, potrivit Raportului de activitate al ANRE pentru anul 2023, de menționat, că pe parcursul anului 2023 au fost depuse 71 de solicitări ale titularilor de licențe privind avizarea/aprobarea cheltuielilor de bază și tarifelor aferente prestării/furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și serviciile auxiliare, dintre care 32 hotărâri au fost cu privire la emiterea avizelor privind cuantumul cheltuielilor de bază și a tarifelor. Ulterior acestea fiind expediate consiliilor locale spre aprobare.</p> <p>Tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare avizate/aprobate de ANRE sunt redată în tabelele de mai jos.</p>

Nr. crt.	Titularul de licență	Tarife medii avizate de ANRE pentru prestarea/furnizarea		Tarife aprobate ANRE pentru prestarea/furnizarea			
		serviciului public de alimentare cu apă potabilă	serviciului public de canalizare	serviciului public de alimentare cu apă		serviciului public de canalizare	
				pentru consumatorii casnici	pentru consumatorii noncasnici	pentru consumatorii casnici	pentru consumatorii noncasnici
1	S.A. "Apă-Canal Chișinău"			10,79	10,79 8,11*	4,18	10,16
2	Î.M. Regia „Apă-Canal” Bălți			11,23	23,64		
3	Î.M. „Apă-Canal Cantemir”	25,61	26,53				
4	S.A. "Apă-Canal" Cahul			20,23	22,45	13,04	15,30
5	Î.M. „Apă-Canal” din Ungheni			16,36	22,15	9,05	16,32
6	S.A. „Regia Apă Canal-Orhei”			17,36	26,10	14,04	27,18
7	Î.M. "Apă-Canal" Vulcănești	29,02	28,26				
8	S.A. „Operator Regional Apă-Canal Hîncești”			26,71	50,28	16,71	23,51
9	D.P. „Apă-Canal” din Ștefan Vodă			30,29	48,74	28,37	28,37
10	Î.M. D.P. „Apă-Canal” Telenеști	25,79	20,36	21,53	46,50	19,22	22,70
11	Î.M. D.P. „Apă-Canal” Anenii Noi	21,25	37,07	19,08	37,92	35,86	39,35
12	S.A. „Servicii Comunale Florești”			27,64	35,09	21,41	37,76
13	Î.M. "Apă-Canal" Căușeni			19,93	26,55	23,10	23,10
14	Î.M. „Apă-Canal din Drochia”	20,84	22,62				
15	Î.M. "Apă-Termo"			16,20	18,70	18,18	30,00
16	S.A. "Regia Apă-Canal Soroca"			15,59	35,20	1,83	12,33
17	Î.M. „Gospodăria Comunală Rîșcani”	16,25	29,01				
18	S.A. „Apă-Canal Leova”			16,56	30,00	10,73	30,14
19	Î.M. „Regia Comunal-Locativă Cricova”	11,22	6,01	11,22	11,22	6,01	6,01
20	Î.M. "Apă - Canal Ocnîța"			27,38	39,95	22,70	36,33
21	Î.M.D.P. "Apă - Canal" Singerei	18,41	16,24				
22	Î.M. „Gospodăria Comunal-Locativă Briceni”	25,16	35,97				
23	Î.M. "DPGCL Fălești"	30,95	33,17				
24	Î.M. „Servicii Publice Cimișlia”	16,65	21,41				
25	Î.M. „SU-CANAL” Conrat	19,72	14,96				
26	Î.M. „Servicii Comunal-Locative” Rezina	24,44	14,10	19,52	54,21	10,38	32,65
27	Î.M. "Comnservice" Criuleni	20,36	16,71	20,36	20,36	16,71	16,71
28	Î.M. „Gospodăria Comunal-Locativă Călărași”	25,03	20,34				
29	Î.M. "AQUA Basarabeasca"	26,61		25,35	36,00		
30	Î.M. „Servicii Comunale Glodeni”			42,66	54,83	46,27	52,99
31	Î.M. "Apa-Canal" Strășeni	20,74	14,54				
32	Î.M. "Apa-Canal" Edineț	35,58	14,54	32,31	55,79	10,15	16,40
33	S.A. "Apa Canal Nisporeni"	24,60	24,52	22,30	37,23	22,56	28,00
34	Î.M. "Apa Canal Basarabeasca"	33,27	28,10	32,92	36,00	26,47	34,00
35	Î.M. „Apa-Canal Măgdăcești”	9,99	12,46				
36	S.R.L. „PETCOM-LUX”	16,38					
37	Î.M. „Regia Apa Șoldănești”	29,81	11,61	29,81	29,81	11,61	11,61
38	Î.M. „Pro Mediu-Cocieri”	10,01	27,25	10,01	10,01	27,25	27,25
39	Î.M. „Apă-Canal Dondușeni”			36,37	36,37	24,56	24,56
40	Î.M. „Servcom Căinari”	15,65	11,40	15,65	15,65	10,18	14,93
41	Î.M. „Iurceni Servicii”	16,85	7,50	16,85	16,85	7,50	7,50

Aprobarea tarifelor de către consiliile locale era tergiversată prin neaprobarea acestora, motivele fiind subiective și nejustificate. Motivul tergiversării procesului de aprobare a tarifelor de către consiliile locale se datorează mai multor factori cum ar fi politizarea

procesului decizional, lipsa cvorumului pentru luarea deciziei de aprobare a tarifelor. Cele mai elocvente exemple: pentru titularii de licențe Î.M. „Apă-Canal Cantemir”, Î.M. „Apă-Canal Vulcănești”, Agenția a avizat tarifele în 2022, deja au trecut 2 ani de la avizare dar până în prezent nu au fost aprobate de către consiliile locale; pentru Î.M.D.P. „Apă-Canal Telenеști” din 2019, până în prezent nu au fost aprobate tarifele de către consiliile locale. Neajustarea tarifelor avizate de către consiliile locale duce la acumularea devierilor tarifare negative (deficit tarifar), care generează pierderi financiare pentru operator, lipsa surselor financiare pentru investiții, ceea ce duce la falimentarea întreprinderilor din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

Odată cu excluderea procedurii de avizare a tarifelor și aprobarea ulterioară a acestora de către Agenție și consiliile locale, se vor estima următoare beneficii pe termen lung pentru operatori, cum ar fi: tarife aprobate în termen de cel mult 60 zile, costuri recuperate la timp, care vor duce la excluderea acumulărilor de devieri negative tarifare. De asemenea operatorii vor beneficia de un tarif corect și astfel vor acumula bani pentru efectuarea investițiilor. De asemenea se vor respecta principiile de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare cum ar fi: tarifar echitabilă, securitatea serviciului furnizat/prestat, dezvoltarea durabilă, continuitatea din punct de vedere calitativ și cantitativ.

Or, de relevat, că nu modificarea metodologiei prevede schimbarea procedurii de aprobare a tarifelor. Această schimbare este prevăzută de Legea nr. 303 modificată, iar în cazul dat metodologia este adusă în concordanță cu prevederile legale.

O altă problemă era lipsa tarifului distinct pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, care era parte componentă a tarifului serviciul public de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate. Astfel, în tariful pentru serviciul public de canalizare și/sau epurarea apelor uzate erau incluse și cheltuielile aferente activităților necesare pentru colectarea, transportarea și evacuarea apelor uzate de la consumatori la stațiile de epurare, pentru epurarea apelor uzate și evacuarea apei în emisar. Aceste cheltuieli erau achitate de către consumatori prin tarif. Or, prin modificarea Legii nr. 303/2013 a fost prevăzut un tarif separat „*tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate*”. Iar, prin modificările operate în metodologie și aducerea acesteia în conformitate cu legea, este prevăzută modalitatea de calculare a acestui tarif. În consecință, de evidențiat impactul pozitiv asupra consumatorilor, care vor achita prin tarif doar costurile aferente prestării serviciului public de epurare a apelor uzate.

O altă situație semnalată de către operatori este lipsa surselor financiare pentru rambursarea împrumuturilor/creditelor și lipsa surselor financiare pentru efectuarea investițiilor, fapt ce duce la degradarea infrastructurii tehnico-edilitare.

Legea nr. 303/2013, stabilește că, operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv cei care beneficiază de împrumuturi de la instituțiile financiare internaționale pentru efectuarea unor investiții publice destinate înființării, modernizării, dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, constituie Fondul de dezvoltare. Potrivit art. 36¹ din Legea nr. 303/2013, fondul de dezvoltare este destinat pentru înlocuirea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, pentru cofinanțarea proiectelor care beneficiază de asistență nerambursabilă, precum și pentru asigurarea fondurilor necesare rambursării împrumuturilor contractate în scopul efectuării investițiilor. Fondul de dezvoltare se instituie de către operator/operatorul regional sau de către autoritatea publică locală.

Astfel, urmare a examinării informației prezentate de către operatori în cadrul examinării calculului tarifelor, se atestă că din 44 titulari de licențe doar 11 au creat fondul de dezvoltare. Prin urmare, lipsa fondului de dezvoltare periclitează capacitatea operatorilor de a-și onora obligațiile de plată pentru credite/împrumuturi și pentru efectuarea investițiilor în infrastructura tehnico-edilitară din surse proprii. La fel insuficiența resurselor financiare pentru efectuarea investițiilor în sistemele publice de alimentare cu apă și de canalizare nu permite majorarea eficienței funcționării sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare și a calității serviciilor publice furnizate/prestate.

Potrivit art. 36¹ Fondul de dezvoltare este destinat pentru înlocuirea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare,

pentru cofinanțarea proiectelor care beneficiază de asistență nerambursabilă, precum și pentru asigurarea fondurilor necesare rambursării împrumuturilor contractate în scopul efectuării investițiilor. Fondul de dezvoltare se instituie de către operator/operatorul regional sau de către autoritatea publică locală.

Urmare a modificării Metodologiei tarifare, operatorii care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, vor beneficia de surse financiare suplimentare în tarif (implicit cota de dezvoltare), pentru crearea fondului de dezvoltare, destinate pentru înlocuirea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, pentru cofinanțarea proiectelor de investiții și pentru asigurarea fondurilor necesare rambursării împrumuturilor contractate în scopul efectuării investițiilor.

Prin Legea nr. 133/2024 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial nr. 302-304 art. 434 din 12.07.2024), a fost modificată Legea nr. 303/2013. Articolul V. alin. (2) din Legea nr. 133/2024, impune *ANRE obligația de a aduce actele sale normative în concordanță cu lege menționată, în termen de până la 12 luni de la data publicării.*

Astfel, urmare a modificării legii și Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, va fi posibil aprobarea cheltuielilor de bază și a tarifelor pentru titularii de licențe direct de către Agenție, fiind exclusă procedura de avizare a acestora, fapt ce va permite evitarea procedurilor dificile și a tergiversărilor în vederea aprobării prompte și în cantumuri corecte și justificate a acestora.

O altă prevedere care impune intervenția în cadrul normativ rezidă din completarea art. 35 alin. (1) cu litera c¹) și anume completarea legii cu tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate. Urmare a modificărilor operate la Legea nr. 303/2013, care vor intra în vigoare la 13.01.2025, în domeniul alimentării cu apă și de canalizare se va supune reglementării și tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, ca tarif distinct. Astfel, aceasta va avea un efect pozitiv pentru consumatori, care vor beneficia de acest tarif, deoarece tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate va include doar costurile de țin de prestarea serviciului dat.

Potrivit noilor modificări la Legea nr. 303/2013 (art. 35 alin. (3) lit. n)), Metodologia tarifară este completată cu o nouă componentă tarifară și anume „cota de dezvoltare”, care se include în structura tarifului în cantumul stabilit prin decizia consiliului local, aprobată în condițiile art. 8 alin. (1), lit. p).

În cazul includerii cotei de dezvoltare în tarif, aceasta va genera creșterea tarifului pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Astfel, aceasta ar putea afecta consumatorii vulnerabili. Din acest considerent la aprobarea cantumului „cotei de dezvoltare”, consiliile locale vor fi obligați să țină cont de impactul asupra suportabilității tarifului de către consumatori, dar și de creșterea calității serviciilor publice.

Astfel, urmare a modificării Metodologiei tarifare, operatorii care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, vor beneficia de surse financiare suplimentare în tarif, pentru crearea fondului de dezvoltare, destinate pentru înlocuirea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, pentru cofinanțarea proiectelor de investiții și pentru asigurarea fondurilor necesare rambursării împrumuturilor contractate în scopul efectuării investițiilor.

În context, se relevă că modificarea Metodologiei este impusă urmare a modificării Legii nr. 303/2013 (prin Legea nr. 133/2024). Date și informații rezultate activității de documentare se prezintă la pct. 4 din prezenta notă de fundamentare, la analiza impactului de reglementare.

Urmare a celor menționate se atestă că lipsa de intervenție în actul normativ de reglementare, sau opțiunea „A nu face nimic”, va crea divergențe în aplicarea actului normativ, întrucât intervenția este iminent dictată de noile prevederi ale Legii nr. 303/2013, modificată în anul 2024.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin modificarea Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, se urmărește realizarea următoarelor obiective:

1. Concordanța prevederilor cadrului normativ de reglementare, în cazul dat a Metodologiei, cu noile prevederi ale Legii nr. 303/2013, modificată prin Legea nr. 133/2024;
2. Excluderea procedurilor dificile și de tergiversare a aprobării cheltuielilor de bază, a tarifelor pentru furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă, de canalizare și de epurare a apelor uzate;
3. Aplicarea prevederilor Metodologiei de către toți operatorii serviciului public, în proporție de 100%, în procesul de determinare a tarifelor.
4. Achitarea de către consumatori a tarifului pentru serviciul public de epurare a apelor uzate justificat, care include doar costurile aferente prestării serviciului dat;
5. Generarea surselor suplimentare destinate pentru crearea fondului de dezvoltare a sistemelor aferente furnizării/prestării serviciului public de alimentare cu apă potabilă, pentru serviciul public de canalizare și pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, după includerea în tarif a cuantumului cotei de dezvoltare aprobată de către consiliile locale;
6. Prevederi cu caracter stimulator a activității de investiții și a eficienței în întreținerea și funcționarea la parametri de calitate și continuitate a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru operatori.

Pentru realizarea obiectivelor stabilite se propune un șir de modificări esențiale în acest sens:

1. Completarea Metodologiei cu o nouă noțiune și anume: „tarif pentru serviciul public de epurare a apelor uzate”;
2. Excluderea procedurii de avizare a tarifelor;
3. Completarea formulelor de determinare a tarifelor reglementate pentru serviciile furnizate/prestate cu termenul „**CD**” – cota de dezvoltare;
4. Completarea Metodologiei cu pct. 19¹:

19¹. Tariful pentru serviciul public de epurare a apelor uzate, care se va determina conform formulei:

$$TSEP_n = \frac{VSEP_n}{VAU_n} = \frac{CSEP_n + REP_n + CDEP_n \pm DVEP_{n-1}}{VAU_n}$$

unde:

VSEP_n este venitul reglementat de la prestarea în anul de reglementare „n” a serviciului public de epurare a apelor uzate, necesar de a fi obținut de operator pentru acoperirea costurilor necesare desfășurării activității de prestare consumatorilor a serviciului public de epurare a apelor uzate, mii lei;

VAU_n – volumul total al apelor uzate epurate în anul de reglementare „n” la stația de epurare, mii m³. Acest volum se determină luând în considerare datele contoarelor instalate la consumatori sau la punctul de intrare în stația de epurare. În lipsa contoarelor volumul apelor uzate se determină la un nivel egal cu volumul apei tehnologice și apei potabile furnizate de operator consumatorilor care deversează ape uzate în sistemul public de canalizare;

CSEP_n – cheltuielile operatorului în anul de reglementare „n” necesare pentru desfășurarea activității de prestare a serviciului public de epurare a apelor uzate, mii lei;

REP_n – rentabilitatea operatorului pentru anul de reglementare „n” determinată conform pct. 47, mii lei;

DVEP_{n-1} – devierile tarifare create la operator în perioada precedentă de reglementare;

CDEP_n – cota de dezvoltare destinată finanțării proiectelor investiționale aferente serviciului public de epurare a apelor uzate pentru anul de reglementare „n”, mii lei.

5. Completarea formulei de calcul pentru determinarea rentabilității, prin includerea unui nou indicator și anume „Indicele valorii investițiilor realizate”;

6. Completarea Metodologiei cu Secțiunea 6¹ Cota de dezvoltare;

7. Completarea Metodologiei cu un mecanism de stimulare a eficienței în întreținerea și funcționarea la parametri de calitate și continuitate a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare, care constă în acceptarea parțială a diferenței dintre valoarea sumară a cheltuielilor materiale și celor de întreținere și exploatare a sistemului public de alimentare cu apă și canalizare determinate conform formulelor metodologice prestabilite și valoarea sumară a cheltuielilor respective suportate efectiv de operator în anul „n”, în cazul în care ultima va fi mai mică.

8. Alte modificări cu caracter redacțional.

Aceste obiective vor fi realizate odată cu punerea în aplicare a noilor prevederi metodologice de aprobare a tarifelor. Deci efectul va fi imediat, în procesul de ajustare a tarifelor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Pentru realizarea obiectivelor stabilite nu a fost identificată o opțiune alternativă, întrucât intervenția în cadrul normativ de reglementare este expres prevăzută de prevederile Legii nr. 133/2024 prin care a fost modificată Legea nr. 303/2013, care stipulează că „ANRE va aduce actele normative în concordanță cu prevederile legii în termen de 12 luni de la data publicării” (Art. V alin. (2) din Legea nr. 133/2024).

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificările operate la Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, va avea impact direct și pe termen lung asupra sectorului public prin faptul că Agenția va aproba tarifele pentru titularii de licențe, iar autoritățile administrației locale vor aproba tarifele pentru operatorii care nu sunt titulari de licențe, fiind excluse procedurile dificile de aprobare a tarifelor.

Impactul direct și pe termen lung va fi și asupra operatorilor, deoarece urmare a excluderii procedurii de avizare a tarifelor, acestea vor putea aplica imediat aceste tarife. Astfel, impactul va fi pozitiv, deoarece vor fi excluse procedurile dificile, care tergiversau procesul de aprobare a tarifelor prompt și în cantumuri corecte și justificate. Prin această modificare se vor modifica și funcțiile autorităților publice.

O altă modificare esențială și importantă care va avea impact direct și pe termen lung este includerea în tariful pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare a cotei de dezvoltare. Aprobarea cuantumului cotei de dezvoltare fiind pusă în sarcina directă a consiliilor locale.

Stimularea activității de investiții și a eficienței în întreținerea și funcționarea la parametri de calitate și continuitate a sistemului public de alimentare cu apă și de canalizare pentru operatori, care va duce la asigurarea unui serviciu public continuu și fiabil din punct de vedere calitativ și cantitativ, pentru consumatori, pe termen lung.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Impact financiar asupra bugetului public local, urmare a implementării noilor prevederi, care va genera posibile costuri, în caz de necesitate de a contracta - experți/specialiști pentru elaborarea studiului tehnico-economic pentru determinarea cuantumului cotei de dezvoltare. Potrivit prevederilor art. 8 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 303/2013, autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, decid în privința includerii cotei de dezvoltare în structura tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, pentru serviciul public de canalizare și/sau de epurare a apelor uzate. Nivelul cotei de dezvoltare va fi determinat pe baza

unor studii tehnico-economice privind oportunitatea, valoarea și termenul de recuperare a investiției, ținând cont de impactul asupra suportabilității tarifului, precum și creșterea calității serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare.

Astfel, în cazul în care consiliile locale vor decide asupra necesității contractării experților pentru elaborarea studiilor nominalizate, acestea vor avea nevoie de surse suplimentare în buget pentru contractarea experților. Costul unui expert pentru o zi se estimează între 1 000 și 1 800 de lei. Respectiv, valorile vor varia în dependență de durata de timp pentru efectuarea studiului tehnico-economic.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

În cazul consumatorilor, o parte din prevederile proiectului Metodologiei vor avea impact direct și pe termen lung asupra tarifului aplicat pentru consumatori, întrucât unele modificări vor duce la creșterea tarifelor, cum ar fi includerea în tarif a cuantumului cotei de dezvoltare și mecanismului de stimulare a eficienței operatorilor în cazul aplicării ratei de reglementare la valoarea investițiilor realizate efectiv și acceptate în scopuri tarifare. În cazul în care va fi aprobată cota de dezvoltare de către consiliile locale, impactul asupra tarifului va varia de la un operator la altul, de exemplu dacă cota de dezvoltare va fi aprobată în mărime de 1 mil. de lei pentru dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare, creștere asupra tarifului va fi pentru

titularul de licență	creștere asupra tarifului, lei
S.A. "Apă-Canal Chișinău"	+ 0,02
ÎM Regia „Apă-Canal-Bălți”	+ 0,23
SA „Regia Apă Canal-Orhei”	+ 0,92
ÎM „Apă-Canal din Drochia”	+ 2,07
Î.M. ”Apa Canal Măgdăcești”	+ 5,90

Iar în cazul în care operatorul efectuează investiții anual de 1 mil. de lei, aplicarea ratei de reglementare la valoarea investițiilor realizate efectiv și acceptate în scopuri tarifare va fi de

titularul de licență	creștere asupra tarifului, lei
S.A. "Apă-Canal Chișinău"	+ 0,00
ÎM Regia „Apă-Canal-Bălți”	+ 0,01
SA „Regia Apă Canal-Orhei”	+ 0,04
ÎM „Apă-Canal din Drochia”	+ 0,10
Î.M. ”Apa Canal Măgdăcești”	+ 0,29

Or, acestea vor avea și impact pozitiv pe termen lung, deoarece includerea în tarif a cotei de dezvoltare, va genera surse financiare în Fondul de dezvoltare, necesare operatorilor pentru investiții în infrastructura tehnico-edilitară, care va duce la asigurarea continuității furnizării serviciului public la parametri calitativi și cantitativi stabiliți obligatoriu pentru operatorii care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, consumatorilor.

În cazul operatorilor, se estimează un impact direct, pe termen lung și imediat, odată cu intrarea în vigoare a noilor prevederi ale Metodologiei. În cazul operatorilor titulari de licențe, indiferent de voința autorităților publice locale, tarifele pentru serviciul public prestat va fi aprobat de către ANRE și aplicat imediat la data intrării în vigoare.

Spre exemplu: Autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi, nu va mai aproba tarifele pentru operatorii titulari de licențe în baza avizului emis de Agenție, aceste tarife vor fi aprobate direct de către autoritatea de reglementare, iar consiliile locale vor aproba tarifele pentru operatorii netitulari de licențe, fără a fi necesar emiterea avizului de către Agenție. Astfel, intervenția propusă are ca scop simplificarea procedurii de aprobare a tarifelor pentru operatori, prin escluderea avizării.

Un alt impact pozitiv este, reducea riscului aprobării de către consiliile locale, a altor tarife decât cele avizate de Agenție, pentru operatorii titulari de licențe.

Totodată un impact pozitiv asupra activității desfășurate de către operatorii serviciului public se estimează pe termen lung, includerea în tarif a cotei de dezvoltare, care va genera surse financiare în Fondul de dezvoltare, necesare pentru investiții în infrastructura tehnico-

edilitară, care este învechită, cu o uzură înaltă și durată de funcționare depășită, care la moment creează dificultăți în asigurarea continuității furnizării serviciului public la parametri calitativi și cantitativi.

Intervenția propusă se încadrează în cadrul legal, iar efectul prognozat va fi resimțit atât pe termen scurt, odată cu aprobarea cheltuielilor de bază, tarifelor aferente prestării/furnizării serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în următorul an din momentul intrării în vigoare a noilor prevederi normative, cât și pe termen lung, în procesul de aplicare tarifelor.

4.3.1. Costuri de conformare

Careva costuri de conformare sub formă de plăți, taxe, tarife, impozite nu vor fi urmare a implementării noilor prevederi.

La fel și costuri de conformare substanțiale, precum angajarea personalului suplimentar sau schimbarea personalului existent sau procurarea de servicii adiționale, de consultanță și suport n-au fost identificate. Este evident, că în cadrul unei întreprinderi, în special a celei care prestează servicii de interes public, instruirea continuă a personalului face parte din activitățile curente.

Careva costuri de conformare administrative nu vor fi urmare a implementării noilor prevederi.

4.3.2. Impacturile asupra IMM-urilor, prin care se determină pe cât de disproporționat ar putea fi afectate diferite tipuri de IMM-uri, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari

Costuri suplimentare de conformare în funcție de dimensiunea întreprinderii nu au fost identificate. Prezentarea calculului de către operatori pentru aprobarea tarifelor este obligatorie pentru toți operatorii serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. Respectiv prezentarea acestor calcule în termen este obligatorie pentru toți operatorii, astfel costurile de conformare administrative privind volumul de informație prezentate este proporțional activității desfășurate.

4.3.3. Impacturile asupra concurenței

Intervenția propusă nu va genera careva impact asupra concurenței în sectorul de alimentare cu apă și de canalizare prin limitarea numărului sau a categoriilor de operatori sau limitarea capacității de a concura, sau alte impacturi asupra concurenței.

Prevederile Metodologiei la calcularea tarifelor, sunt obligatorii pentru toți operatorii indiferent de forma de organizare juridică, natura capitalului, tipul de proprietate.

4.3.4. Alte impacturi asupra sectorului privat

Alte impacturi asupra sectorului privat care ar putea afecta în mod semnificativ desfășurarea activității operatorilor nu au fost identificate.

4.4. Impactul social

Intrarea în vigoare a prevederilor actului normativ va avea un impact social, deoarece acesta poate genera creșterea tarifului pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, urmare a includerii în calculul tarifului a cotei de dezvoltare. Astfel, ar putea fi afectați consumatorii cu vârstă mai înaintată, cu venituri mai mici, consumatorii cu dizabilități și cei din zonele rurale (deoarece în zonele rurale de regulă au venituri mai mici). Din acest considerent la aprobarea cuantumului „cotei de dezvoltare”, consiliile locale trebuie să țină cont de impactul asupra suportabilității tarifului de către consumatori.

Totodată se estimează și impactul social pozitiv, deoarece odată cu includerea în tarif a cotei de dezvoltare, aceasta va genera surse financiare pentru Fondul de dezvoltare, necesare înlocuirii infrastructurii tehnico-edilitare învechite și dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare în vederea asigurării unui serviciu public de calitate, fiabil și la parametri proiectați, care va avea ca impact pozitiv îmbunătățirea condițiilor de trai al populației, în special cei din mediul rural.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu a fost identificat careva impact asupra datelor cu caracter personal întrucât noile prevederi ale Metodologiei, propuse spre aprobare, nu conțin prevederi referitoare la modificarea sau implementarea cadrului normativ existent în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu a fost identificat careva impact asupra datelor cu caracter personal sau asupra echității și egalității de gen ca rezultat al implementării noilor prevederi. La categoria de consumatori ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nu se admit careva discriminări dintre femei, bărbați și minoritățile de gen sau alte criterii.

4.4. Impactul asupra mediului

Urmare a implementării noilor prevederi ale Metodologiei nu au fost identificate careva impacturi asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi majore nu au fost identificate ca rezultat al implementării noilor prevederi.

4.7. Concluzii pe baza analizei impacturilor

Urmarea a analizei impacturilor se concluzionează necesitatea intervenției prin modificarea Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 489/2019, care va asigura: aplicarea noilor prevederi ale Legii nr. 303/2013 (modificată prin Legea nr. 133/2024).

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect nu are relevanță cu legislația UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul de Hotărâre privind modificarea Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 489/2019 și Nota de fundamentare au fost consultate cu părțile interesate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

La data de 06.08.2024 pe pagina web ANRE/Transparență decizională a fost publicat anunțul de inițiere a elaborării modificării actelor normative de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv și a Metodologiei de determinare,

aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 489/2019 din 20.12.2019. Despre acest lucru au fost informați operatorii, titularii de licențe și asociațiile reprezentanților din sector.

Careva propuneri de modificare la Metodologia de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, nu au fost prezentate.

Prin scrisoarea nr. 05-03/5100 din 21.10.2024, Nota de fundamentare și proiectul de Hotărâre privind modificarea Metodologiei, au fost expediate spre consultare și avizare, în adresa Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Congresului Autorităților Locale din Republica Moldova, Consiliului Concurenței, titularilor de licențe din domeniul alimentării cu apă și de canalizare, Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Confederației Naționale a Patronatului, Asociației Moldova Apă-Canal, Asociației Patronale a Serviciilor Publice.

Urmare a anunțului privind inițierea consultărilor publice (plasat la 21.10.2024) și scrisorii expediate părților interesate, s-au expus „Apă-Canal Ungheni” SRL, ÎM „Servicii Publice Cimișlia”, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Regia Apă Canal Orhei SA, Asociației Moldova Apă-Canal, Apă-Canal Chișinău S.A., Asociația Patronală a Serviciilor Publice din Republica Moldova și Plenul Consiliului Concurenței. Au fost prezentate propuneri cu privire la modificarea unor formule de calcul, determinarea cheltuielilor de personal, ajustarea cheltuielilor de bază, repartizarea profitului, majorarea ratei de rentabilitate, nivelul cotei de dezvoltare etc. Toate obiecțiile și propunerile expediate au fost examinate și luate în considerare la îmbunătățirea proiectului de hotărâre. A fost întocmită Sinteza obiecțiilor și propunerilor cu argumentările de rigoare.

Cu privire la Nota de fundamentare nu au fost prezentate obiecții, propuneri și recomandări.

Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, în ședința din 17.12.2024 a susținut Nota de fundamentare și proiectul de modificare a Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de modificare a Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției (aviz nr. 04/2-361 din 13.01.2025).

La elaborarea proiectului de modificare a Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, autorul proiectului a ținut cont de prevederile Metodologiei aprobate de Colegiul CNA nr. 6 din 20.10.2017, fiind evitate în cuprinsul proiectelor normele care pot genera, la aplicare, apariția riscurilor de corupție (fiind aplicat pct. 7.1. din Metodologie).

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Pentru a implementa prevederile proiectului de hotărâre pentru modificarea Metodologiei menționate, nu este necesar de a modifica sau abroga careva acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru punerea în aplicare a prevederilor de modificare a actului normativ și atingerea obiectivelor stabilite, instituțiile responsabile de implementarea prevederilor actului normativ au capacități materiale, umane și financiare, precum și nivelul necesar de competență pentru realizarea obiectivelor menționate. Se așteaptă ca efectul din implementarea prevederilor pentru modificarea actului normativ să fie imediat, odată cu adresarea în scris a operatorilor

serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, de aprobare a cheltuielilor de bază și a tarifelor.

Mecanismul de implementare a prevederilor Metodologiei de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, nu este unul nou. Modificările propuse nu necesită careva instrumente noi de implementare.

Veaceslav UNTILA
Director general